

Sygn. akt VIII Ka 500/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Przemysław Wasilewski

Sędziowie: SO Dariusz Niezabitowski

SO Marek Wasiluk– spr.

Protokolant: Agnieszka Malewska

przy udziale Prokuratora Marka Żendziana

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2014 roku

sprawy P. G.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny z siedzibą w Siemiatyczach

z dnia 14 marca 2014 roku sygn. akt VIII K 19/14

Uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bielsku Podlaskim.

UZASADNIENIE

P. G. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim **z dnia 5 sierpnia 2010 roku** w sprawie o sygn. akt **VIII K 232/10** za 3 czyny: dwa z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii i jeden z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione **w dniu 23 listopada 2009 roku** na kary pozbawienia wolności w wymiarze odpowiednio 6 (sześć) miesięcy, 3 (trzy) miesiące i 3 (trzy) miesiące, karę łączną 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata i oddano oskarżonego pod dozór kuratora; prawomocnym postanowieniem z dnia 13 grudnia 2011 roku Sąd zarządził wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności;

2) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim **z dnia 23 sierpnia 2010 roku** w sprawie o sygn. akt **VIII K 276/10** za czyn popełniony **w listopadzie 2009 roku** z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata i oddano oskarżonego pod dozór kuratora, orzeczono również środek karny w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowej uzyskanej z popełnionego przestępstwa w wysokości 120 (sto dwadzieścia) złotych; prawomocnym postanowieniem z dnia 6 marca 2012 roku Sąd zarządził wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności;

3) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim **z dnia 8 listopada 2010 roku** w sprawie o sygn. akt **VIII K 428/10** za czyn popełniony **w okresie od 13 do 16 lipca 2010 roku** z art. 279 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata i oddano oskarżonego pod dozór kuratora, zobowiązując go jednocześnie do poddania się leczeniu odwykowemu z uzależnienia od środków odurzających, zasądzono również odszkodowania w ramach powództw cywilnych na rzecz dwóch pokrzywdzonych; postanowieniem z dnia 15 maja 2012 roku Sąd zarządził wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności;

4) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim **z dnia 29 października 2010 roku** w sprawie o sygn. akt **VIII K 284/10** za czyn popełniony **w dniu 29 marca 2010 roku** z art. 284 § 1 kk na karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata i oddano oskarżonego pod dozór kuratora oraz nałożono grzywnę w wymiarze 70 (siedemdziesiąt) stawek dziennych przyjmując wysokość stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych; prawomocnym postanowieniem z dnia 6 marca 2012 roku Sąd zarządził wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności;

5) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim **z dnia 27 kwietnia 2011 roku** w sprawie o sygn. akt **VIII K 75/11** za czyn popełniony **w dniu 22 stycznia 2011 roku** z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata i oddano oskarżonego pod dozór kuratora oraz nałożono obowiązek zapłaty nawiazki na rzecz pokrzywdzonego; postanowieniem z dnia 27 marca 2012 roku Sąd zarządził wykonanie kary pozbawienia wolności;

6) Sądu Rejonowego w Białymstoku **z dnia 4 lipca 2011 roku** w sprawie o sygn. akt **VII K 355/11** za czyn popełniony **w dniu 22 października 2010 roku** z art. 226 § 1 kk w zb. z art. 190 § 1 kk na karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata i oddano oskarżonego pod dozór kuratora; prawomocnym postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2012 roku wydanym w sprawie o sygn. VIII Ko 23/12 Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim zarządził wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności;

7) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim **z dnia 31 października 2011 roku** w sprawie o sygn. akt **VIII K 399/11** za czyn I popełniony **w nocy z 30 na 31 lipca 2011 roku** z art. 279 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, za czyn II popełniony **w nocy z 6 na 7 lipca 2011 roku** z art. 279 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, czyn III popełniony **w nocy z 6 na 7 lipca 2011 roku** z art. 279 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, na poczet kary pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 3 sierpnia 2011 roku do 31 października 2011 roku przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności;

8) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim **z dnia 21 listopada 2011 roku** w sprawie o sygn. akt **VIII K 349/11** za czyn I popełniony **w dniu 19 czerwca 2011 roku** z art. 279 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, za czyn II popełniony **w dniu 16 czerwca 2011 roku** z art. 191 § 1 kk na karę 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności, czyn III popełniony **w dniu 27 czerwca 2011 roku** z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, czyn IV popełniony **w okresie od 5 stycznia 2010 roku do 6 stycznia 2010 roku** z art. 279 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonej.

Wyrokiem łącznym z dnia 14 marca 2014 roku w sprawie VIII K 19/14 Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny z siedzibą w Siemiatyczach:

I. Na podstawie art. 85 kk, 86 § 1 kk połączył skazanemu P. G. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim w sprawach o sygn. akt VIII K 232/10, VIII K 276/10, VIII K 284/10, karę jednostkową za przestępstwo opisane w punkcie czwartym części wstępnej wyroku orzeczoną w sprawie o sygn. akt

VIII K 349/11 oraz karę jednostkową za przestępstwo opisane w punkcie pierwszym części wstępnej wyroku orzeczoną w sprawie o sygn. akt VIII K 428/10 i orzekł wobec skazanego karę łączną w wymiarze 2 (dwóch) lat i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk połączył skazanemu P. G. kary jednostkowe pozbawienia wolności orzeczone w sprawie o sygn. akt VIII K 349/11 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim za przestępstwa opisane w punktach pierwszym, drugim i trzecim części wstępnej wyroku i orzekł wobec skazanego karę łączną w wymiarze 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności.

III. W pozostałej części wyroki podlegające łączeniu pozostawił do odrębnego wykonania.

IV. Na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 kpk umorzył postępowanie w sprawie wydania wyroku łącznego w sprawie o sygn. akt VIII K 399/11 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim.

V. Na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawach o sygn. akt VIII K 75/11 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim i VII K 355/11 Sądu Rejonowego w Białymstoku.

VI. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata Ł. S. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem złotych sześćdziesiąt groszy) złotych w tym kwota VAT 27,60 (dwadzieścia siedem złotych sześćdziesiąt groszy) złotych tytułem zwrotu kosztów obrony sprawowanej z urzędu.

VII. Zwolnił skazanego P. G. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez prokuratora i obrońcę skazanego.

Prokurator na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. i art. 444 k.p.k. zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść skazanego.

Powołując się na przepisy art. 427 § 1 i 2 k.p.k., art. 437 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt. 1 k.p.k. zarzucił powyższemu wyrokowi:

- obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 85 k.k. poprzez zaniechanie połączenia kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 21 listopada 2001 roku w sprawie o sygn. VIII K 349/11 za czyny I, II i III i z dnia 31 października 2011 roku w sprawie o sygn. VIII K 399/11 za wszystkie czyny, podczas gdy istniały warunki do połączenia kar pozbawienia wolności w wyroku łącznym.

Podnosząc tego rodzaju zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Obrońca skazanego wskazał wprawdzie, że skarży wyrok w całości na korzyść skazanego, ale wyrokowi na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k. zarzucił rażącą niewspółmierność orzeczonych kar łącznych, których wysokość jest nieadekwatna do istniejącego związku podmiotowego i przedmiotowego pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary jednostkowe oraz nie uwzględniła w należyтым stopniu okoliczności, które zaistniały już po wydaniu wyroków odnośnie postawy skazanego P. G., przemawiających za korzystniejszym dla niego ukształtowaniem kar łącznych.

Podnosząc tego rodzaju zarzut obrońca wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu P. G. kary łącznej w oparciu o zasadę absorpcji tj. w pkt I kary 1 roku pozbawienia wolności, w pkt II kary 1 roku pozbawienia wolności;

ewentualnie o:

- uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bielsku Podlaskim.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje prokuratora i obrońcy skazanego okazały się o tyle zasadne o ile zmierzały do uchylecia zaskarżonego wyroku jednakże z innych względów niż podnoszone w złożonych środkach odwoławczych.

Sąd I instancji z urzędu orzekł wobec P. G. w przedmiocie wydania wyroku łącznego ze względu na fakt, że zaszła taka potrzeba po zastosowaniu ustawy z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) co do jednego z czynów jednostkowych w sprawie VIII K 428/10 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny z siedzibą w Siemiatyczach, objętej wyrokiem łącznym tego Sądu z dnia 28 maja 2012 roku, sygn. akt VIII K 87/12.

Otóż Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 2 stycznia 2014 roku, sygn. akt VIII Ko 1899/13 zamienił P. G. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną za czyn z art. 278 § 1 k.k. opisany w pkt II wyroku z dnia 08.11.2010 r. w sprawie VIII K 428/10, na karę 30 dni aresztu. Jeżeli dochodzi do zmiany chociażby jednej z kar objętych karą łączną kara łączna traci moc, a Sąd w miarę potrzeby wydaje nowy wyrok łączny.

Zgodnie z obowiązującą praktyką wyrok łączny powinien obejmować wszystkie skazania na kary podlegające połączeniu. Orzekając o karze łącznej w wyroku łącznym Sąd powinien wziąć pod uwagę wszystkie prawomocne skazania, które mogą wchodzić w grę, bowiem Sąd dokonuje syntetycznej, całościowej oceny zachowań sprawcy przestępstw, pozostających w realnym zbiegu i tylko kara orzeczona za wszystkie pozostające w realnym zbiegu przestępstwa może być karą prawidłowo ukształtowaną.

W sprawie przedmiotowej już po wydaniu zaskarżonego wyroku łącznego, w stosunku do P. G. uprawomocnił się kolejny wyrok, a mianowicie wyrok Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny z siedzibą w S. z dnia 2 września 2013 roku, w sprawie VIII K 53/13.

Tym wyrokiem P. G. został skazany za czyn z art. 280 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności. Wyrok uprawomocnił się w dniu 4 marca 2014 roku, po rozpoznaniu apelacji przez Sąd Okręgowy w Białymstoku w sprawie VIII Ka 842/13. Jak wynika z analizy akt sprawy VIII K 53/13 czyn z art. 280 § 1 k.k. skazany popełnił w dniu w dniu 19 listopada 2011 roku.

Zgodnie z treścią art. 569 § 1 k.p.k. Sąd wydaje wyrok łączny w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów, gdy zachodzą przesłanki określone w art. 85 k.k. Przepis art. 85 k.k. stanowi, iż Sąd orzeka karę łączną, wówczas gdy zaistnieje realny (rzeczywisty) zbieg przestępstw, który ma miejsce wówczas, gdy ten sam sprawca popełnia kilka przestępstw (tzn. co najmniej dwa) przed wydaniem pierwszego, nawet nieprawomocnego wyroku za którekolwiek z nich. Zbieg realny zachodzi więc wtedy, gdy dwa lub więcej czynów sprawcy stanowi dwa lub więcej przestępstw i nie zachodzi jednocześnie podstawa do przyjęcia pomijalnego (niewłaściwego) zbiegu przestępstw. Karę łączną orzeka się, jeżeli za przestępstwa pozostające w realnym zbiegu orzeczono kary tego samego rodzaju, albo inne podlegające łączeniu.

Oczywiście nie przesądzając ostatecznie możliwości ukształtowania wobec skazanego innych kar łącznych, powyżej wskazane przesłanki przeniesione na grunt niniejszej sprawy wskazują, że po uprawomocnieniu się wyroku w sprawie VIII K 53/11, należałoby przeanalizować czy nie wchodzi w rachubę połączenie kary pozbawienia wolności wymierzonej w tej sprawie i w sprawie VIII K 349/11, w której wyrok zapadł po popełnieniu przestępstwa w sprawie VIII K 53/11.

Sąd Rejonowy ponownie rozpoznając sprawę weźmie zatem pod uwagę powyższe, a także rozważy czy nie ma możliwości połączenia kar jednostkowych wymierzonych w sprawie VIII K 349/11 i w sprawie VIII K 399/11, na co wskazał prokurator w złożonym środku odwoławczym. Sąd Rejonowy w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku całkowicie pominął kwestię umorzenia postępowania co do połączenia kar orzeczonych w sprawie VIII K 399/11 z uwagi na powagę rzeczy osądzonej oraz nie wyjaśnił również dlaczego nie uznał, że istnieje możliwość połączenia kar orzeczonych w sprawach VII K 355/11 Sądu Rejonowego w Białymstoku ze sprawą VIII K 75/11 Sądu Rejonowego

w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny z siedzibą w Siemiatyczach, w której wyrok zapadł w dniu 27 kwietnia 2011 roku, zaś czyn w sprawie VII K 355/11 popełniony został w dniu 22 października 2010 roku.

Zatem w sprawie niniejszej pozostawienie wyroku łącznego w kształcie zaproponowanym przez Sąd I instancji prowadziłoby do naruszenia prawa materialnego poprzez zaniechanie rozważenia możliwości połączenia skazanemu wyroku Sądu Rejonowego w sprawie sygn. akt VIII K 53/13. Przypomnieć w tym miejscu należy, że w postępowaniu o wyrok łączny nie obowiązuje zasada skargowości, a co za tym idzie Sąd nie jest związany treścią wniesionego przez skazanego wniosku o wydanie wyroku łącznego tak w zakresie wyroków objętych łączeniem jak i zasad ich łączenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 04 maja 2006 r., II KK 84/06, LEX 332299; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2008 r., V KK 212/07, LEX nr 377209). Jeśli zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego, Sąd ma obowiązek wyrok taki wydać i to nie tylko z inicjatywy stron, ale także z urzędu.

W świetle powyższego Sąd odwoławczy nie mógł wydać innego orzeczenia jak o uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bielsku Podlaskim.

O wysokości wynagrodzenia obrońcy z urzędu za postępowanie odwoławcze Sąd orzekł na mocy § 14 ust. 5 w zw. z § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348, z późn. zm.).